

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในหน่วยงานภาครัฐ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

งานนิติการ
สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลตำบลห้วยวังทอง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

วัตถุประสงค์ของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการการป้องกันการทุจริตสามารถจะช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในเทศบาลตำบล ห้วยวังทองได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุม ภายในที่เหมาะสมและช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างความจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรของเทศบาลตำบลห้วยวังทองถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำ เครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในเทศบาลตำบลห้วยวังทองจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการของเทศบาลตำบลห้วยวังทองจะไม่มีการทุจริตหรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะ ประสบกับปัญหาน้อยกว่าหน่วยงานอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าหน่วยงานที่ ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร

การทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post – Decision

องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต

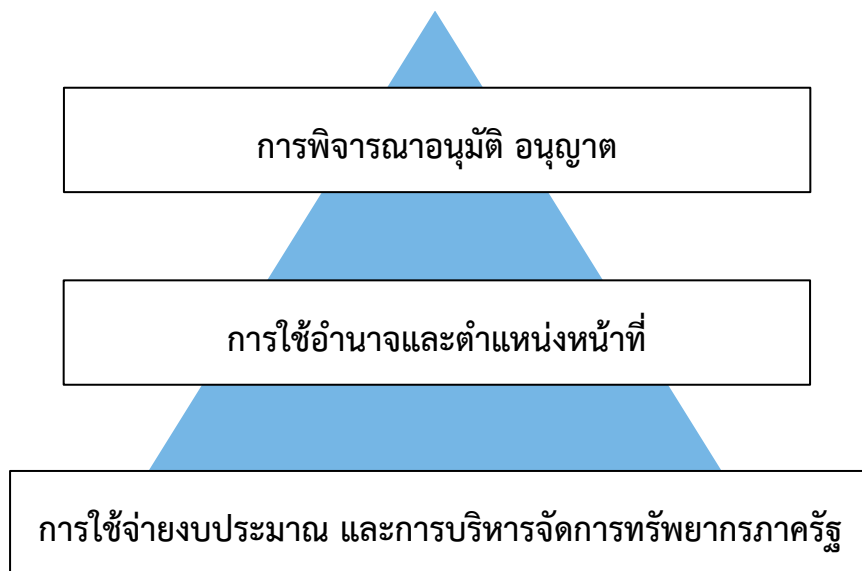
องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือโอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำดับควบคุมภายใน

ขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือการหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริต

แบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาตตามภารกิจ และการให้บริการประชาชน
อนุมัติ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร
ภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

การระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยง การทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการ ประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจ พบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมี มาตรการป้องกัน หรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของ ความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ที่เคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มี โอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีตำนานอยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข เสมอ)

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี

๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสียหายแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ระดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง(Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

<p>ระดับความเสี่ยง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ</p> <p>(Likelihood x Impact)</p>
--

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงผลสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก(Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๒	๓	๔	๕

๑ ๒ ๓ ๔ ๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood)

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเสี่ยงของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ประเด็นความเสี่ยง เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	วิธีการ / มาตรการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๑. ความเสี่ยงการทุจริต ด้านการอนุมัติ อนุญาต พระราชบัญญัติ การ อำนวยความสะดวกในการ พิจารณาอนุญาตของทาง ราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๑. มีกรณีรับเงินพิเศษจากผู้ ขอรับบริการนอกเหนือจาก ค่าธรรมเนียมปกติ เพื่อแลกกับ การให้บริการ หรือการพิจารณา อนุมัติ หรืออนุญาต	ปานกลาง	๑. มาตรการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะและกำกับ ติดตามการ เผยแพร่ข้อมูลสาธารณะ ๒. มาตรการแสดงเจตนาธรรมเนียมในการนำหลักคุณธรรมมาใช้ใน การบริหารงานของผู้บริหาร ๓. มาตรการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน ๔. มาตรการประเมินความคุ้มค่าในการบริหารงาน	ต.ค. ๖๘ – ก.ย. ๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล
๒. ความเสี่ยงการทุจริต ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	๑. การบริหารการเงิน งบประมาณ การจัดซื้อจัด จ้าง การจัดหาพัสดุ ไม่ เป็นไปตามระเบียบหรือ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ๒. เจ้าหน้าที่ ของ หน่วยงานเอื้อประโยชน์ แก่ผู้อื่น	ปานกลาง	๑. กำหนดองค์ประกอบของคณะกรรมการคณะต่างๆ ให้มา จากหน่วยงาน กงต่าง ๆ หรือผู้เชี่ยวชาญเพื่อถ่วงดุลการเอื้อ ประโยชน์ให้กับผู้ค้า ๒. จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานเพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ คณะกรรมการคณะต่างๆ สามารถปฏิบัติงานได้ตามขั้นตอนที่ ตามกฎหมาย/ระเบียบกำหนดไว้ ๓. อบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ในเรื่องการดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ข้อการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้ทราบถึงการดำเนินการที่ถูกต้อง และตระหนักถึงบทลงโทษหากดำเนินการไม่เป็นไปตาม กฎหมาย/ระเบียบกำหนดไว้ ๔. จัดทำแบบตรวจตรวจสอบ และแบบฟอร์มสำหรับการ ดำเนินโครงการและใช้แบบตรวจสอบเป็นเครื่องมือในการ ตรวจสอบว่าแต่ละขั้นตอนมีการดำเนินการเป็นไปตาม กฎหมาย/ระเบียบ/แนวทางที่กำหนด	ต.ค. ๖๘ – ก.ย. ๖๙	กองคลัง

ประเด็นความเสี่ยง เกี่ยวกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสี่ยง	ระดับความ เสี่ยง	วิธีการ / มาตรการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลา ดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
๓. ความเสี่ยงการทุจริต ด้านการบริหารงานบุคคล	๑. ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ ของเทศบาลตำบลห้วยวัง ทองอาจจะมีการเรียกรับ ผลประโยชน์ กรณีบรรจุ แต่งตั้ง โยกย้าย เลื่อน ตำแหน่งภายในเทศบาล ตำบลห้วยวังทอง	ปานกลาง	๑.จัดทำ/ปรับปรุงแผนอัตรากำลัง ๒.จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ๓.จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่หลักเกณฑ์ที่ เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานบุคคลให้บุคลากรภายในได้รับทราบโดยทั่วกัน	เม.ย. ๖๙ - ก.ย. ๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล
๔. ความเสี่ยงการทุจริต ด้านการใช้อำนาจทาง กฎหมาย	๑. ผู้บริหารสั่งให้ปฏิบัติ หน้าที่ที่ซึ่งอาจขัดต่อ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อ เรียกรับสินบน	ต่ำ	จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องทุจริต/เรื่อง วินัยภายใน หน่วยงานโดยเฉพาะ โดยเป็นช่องทาง ที่มีความปลอดภัยต่อผู้ ร้องเรียนและสร้างความ มั่นใจว่าจะมีการดำเนินการ ตรวจสอบและลงโทษ เรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริงจัง พร้อม ทั้งมีการ เผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้า ของ การจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต	ต.ค. ๖๘ - ก.ย.๖๙	สำนัก ปลัดเทศบาล